

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: arch@vas.bg

Изх. 1068
Дата 14.062019 г.

**ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
КЪМ 44-ТОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

**КОПИЕ: ДО
Г-Н ХАЛИЛ ЛЕТИФОВ -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ТРАНСПОРТ, ИНФОРМАЦИОННИ
ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯ
КЪМ 44-ТОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

С Т А Н О В И Щ Е

на ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

**относно:
ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ
КОДЕКС
№ 954-01-19/29.03.2019 г. с вносител
група народни представители**

**УВАЖАЕМА Г-ЖО АЛЕКСАНДРОВА,
УВАЖАЕМИ Г-Н ЛЕТИФОВ,**

Със законопроекта се предлага изменение на разпоредбата на чл. 343, ал. 3, б. „б“ НК, което предвижда поредно драстично увеличаване размерите на

предвидените за този вид транспортни престъпления наказание „лишаване от свобода“ от „три до петнадесет години“ да се замени с наказание „от пет до двадесет години“, а в особено тежки случаи наказанието лишаването от свобода „от пет до двадесет години“ да се замени с „от десет до тридесет години“. Съгласно мотивите се цели „постигането на по-голяма адекватност на наказанието спрямо резултата от деяния, при които се извършват тежки нарушения на правилата за движение по пътищата, които са животозастрашаващи и дори често се стигало до отнемане на човешки животи.“ Излагат се съображения как по принцип се индивидуализирали наказанията, както и пестеливи съображения, че предлаганото законодателно изменение следва да се разглежда като адекватна мярка за постигане превантивен ефект за ограничаване на такива деяния.

Висшият адвокатски съвет изразява категоричното си несъгласие с предлаганото законодателно изменение.

СЪОБРАЖЕНИЯ:

Предлаганото изменение на чл. 343, ал. 3 НК не е резултат на анализ на проблемите свързани с транспортната безопасност, на съобразяване със статистическа информация и данни от МВР (които не сочат увеличен брой жертви или травматизъм при пътнотранспортни произшествия през последните близо пет години), на отчитане съдебната практика от правоприлагането при престъпления по транспорта, нито на извършена последваща оценка за въздействие след извършените през 2015 г. законодателни изменения на разпоредбата на чл. 343, ал. 3, при които драстично бяха увеличени санкциите. Мотивите към законопроекта (доколкото такива въобще има) утвърждават тази наша констатация. Проектните норми са самоцелни, не са резултат на обективна обществена потребност от промяна в наказателно-правната регулация в тази сфера и на практика отразяват личното виждане на вносителите на законопроекта за превенция при този вид деяния.

Без да подценяваме сериозността на деянията, наказуеми по чл. 343, ал. 3 НК, следва да посочим, че изкуственото завишаване на наказателната репресия спрямо извършителите на транспортни престъпления, не е от естество да способства намаляване на броя на пътните инциденти, а още по-малко да намали жертвите по пътищата. Смъртният резултат при пътнотранспортно произшествие и наказването на извършителя, при установена негова вина е крайното и най-тежкото проявление на неправилна дейност по транспорта и несъобразяване с установените правила. Висшият адвокатски съвет за пореден път има повод да припомни, че решението за допълнително завишаване на репресията по Наказателния кодекс при престъпленията по транспорта следва

да е последната стъпка от поредицата от мерки, които следва да започнат на първо място от завишаване изискванията при придобиването на правоспособност като водач на МПС, контрола по транспорта, дейността на съответните служби в МВР, адекватното и своевременно наказване на административните нарушения. Необходим е по-задълбочен анализ на резултатите от превантивната дейност на пътна полиция при МВР, включително внимателен анализ и информиране на обществото относно конкретните причини за настъпилите инциденти - превишение на скорост, техническа неизправност на МПС, несъобразяване с фактори за безопасност, липса на правоспособност, не добро стопанисване на пътищата, липсата на маркировка, употреба на алкохол, употреба на наркотици, нарушения допуснати от пешеходци причинили инцидент и т.н., както и на административнонаказателната дейност. Такъв анализ липсва и не е посочен в мотивите към законопроекта. Най-малкото следваше да се конкретизира колко на брой пътни инцидента са резултат на употребата на алкохол, на прием на наркотици, или са причинени от неправомерно лица и то в процентно съотношение спрямо общия брой, като се отграничат случаите на нарушения със съставомерните деяния по чл. 343 НК.

Информацията за период от последните пет години обосновава извод, че няма увеличаване на транспортната престъпност, оттам и не е налице обективна необходимост от завишаване на наказателната репресия.

Безспорно доказано е от криминалистическата наука, че завишаването на наказателната репресия и налагането на непосилно тежки наказания за определен тип деяния, не само че не допринася за намаляване на техния брой, а в някои случаи, дори напротив, води до тяхното увеличаване.

Предлаганите значително по-високи като минимум и максимум размери на наказанието лишаване от свобода при тези деяния, ще направи невъзможно прилагане института на условното осъждане, ще лиши съда от реална възможност да индивидуализира наказанието и начина на неговото изтърпяване съобразно конкретната обществена опасност на деянието и дееца, подбудите за неговото извършване и другите смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства, вкл. дали и доколко целите на наказанието могат да бъдат постигнати чрез условно осъждане на дееца. На практика съдът ще бъде принуден да постановява само ефективни присъди лишаване от свобода.

Допълнителен аргумент в подкрепа на изложеното е тежкото фактическо положение на местата за лишаване от свобода на територията на Република България, в това число и от гледна точка на капацитет. Неоправдано е същите да бъдат „запълвани“ с лица, осъдени за деяния, чиято обществена опасност не налага на всяка цена цялата тежест на наказателната репресия.

Законопроектът е пореден опит за неоправдано завишаване на наказателната санкция при непредпазливи деяния и заличаване на границата с наказуемостта при умишлени престъпления (при смърт и телесни увреждания). Недопустимо е за деяния, при които тежкият противоправен резултат (смърт и телесни увреждания) е бил допуснат по непредпазливост, независимо от укоримостта на състоянието, в което се е намирал извършителят, да бъдат налагани наказания равни или поне близки по размер с тези предвидени за тежки умишлени престъпления, като например убийство или други посегателства върху личността, вкл. деянията по чл. 342 НК. Не считаме, че непредпазливите деяния, наказуеми по чл. 343, ал. 3 НК са обществено поукорими от други непредпазливи деяния - например тези по чл. 123, ал. 3 НК и налагат предлаганата от вносителите драстично по-висока законодателна санкция. Такива експерименти винаги са деформирали наказателната политика до степен, че са налагали неотложни нови законодателни изменения, които да възстановят нарушения баланс. Излишно е да припомним неудачните законодателни изменения на чл. 354а НК, приети с д.в.бр. 26/2004г.

Действително, следва да бъде намерен начин за намаляване на броя на лицата, които управляват моторни превозни средства под влиянието на алкохол, наркотици или други упойващи вещества, но това не следва да става за сметка на неоправдано, с оглед тежестта и характера на деянието, завишаване на предвидените в закона наказания.

В заключение считаме, че не са изложени аргументи в подкрепа на направеното предложение, същото не отговаря и на принципите на обоснованост и съгласуваност по чл. 26, ал. 1 ЗНА и на изискванията на чл. 28, ал. 2 ЗНА.

Затова и Висшият адвокатски съвет не споделя внесеното предложение за законодателна промяна.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА